

***Statenstuk* 2006-240**

Delegatie operationeel grondwaterbeheer

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 20 september 2006
- provinciale staten op 4 oktober 2006
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **A-stuk**

Behandeld door de heer E. Koerts, telefoonnummer (0592) 36 58 95
Portefeuillehouder: mevrouw T. Klip-Martin

Inleiding

Al enige jaren wordt er gesproken over de overdracht van een aantal uitvoerende taken op het gebied van het kwantitatieve grondwaterbeheer aan de waterschappen. Recente ontwikkelingen, waarop wij in het navolgende verder ingaan, leiden ertoe dat het gewenst is met ingang van 1 januari 2007 een aantal taken te delegeren aan de waterschappen.

Advies

Wij stellen u voor in te stemmen met ons voorstel tot overdracht van grondwatertaken aan de waterschappen per 1 januari 2007 en in te stemmen met het daarop gerichte ontwerpdelegatiebesluit.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Het operationeel grondwaterbeheer is per 1 januari 2007 overgedragen aan de waterschappen.

Argumenten

1. *In verschillende plannen, rapporten en nota's van Rijk, IPO en Unie van Waterschappen wordt een beeld geschetst van een wenselijke herverdeling van taken tussen provincie en waterschap voor wat betreft het grondwaterbeheer.*

Een en ander heeft geresulteerd in het voorstel in het ontwerp van de Waterwet om een groot deel van de vergunningverlening ten aanzien van het infiltreren van stoffen of het onttrekken van grondwater op te dragen aan de waterschappen. De Waterwet zal waarschijnlijk omstreeks 2009 in werking treden. Het Rijk, het IPO en de Unie van Waterschappen stimuleren provincies en waterschappen om, vooruitlopend op de Waterwet, alvast grondwatertaken aan waterschappen over te dragen. In de provincie Limburg is dat al gebeurd.

2. *De overdracht komt het meest tot z'n recht door middel van delegatie op grond van artikel 107 van de Provinciewet.*

Het eerste lid van dit artikel geeft het provinciebestuur de bevoegdheid om provinciale medebewindstaken over te dragen aan een waterschap voor zover die taken zich naar hun aard en schaal daartoe lenen en de besturen daarmee instemmen. Voorts bepaalt het derde lid van artikel 107 van de Provinciewet dat het ontwerp van een delegatiebesluit de instemming behoeft van provinciale staten en de algemene besturen van de waterschappen. De overdracht van grondwatertaken wordt als een gezamenlijke verantwoordelijkheid gezien van de provincies en waterschappen en daarom is ervoor gekozen enkele hoofdzaken in het delegatiebesluit te regelen en de overige zaken in een bestuursovereenkomst tussen provincies en waterschappen. Het ontwerp van het delegatiebesluit waarmee wij u nu vragen in te stemmen is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

3. *De provincies Groningen, Overijssel en Drenthe en de inliggende waterschappen hebben de taakoverdracht gezamenlijk voorbereid.*

De dagelijkse besturen van de waterschappen hebben inmiddels hun akkoord gegeven voor het ontwerpdelegatiebesluit en de ontwerpmeerpartijenovereenkomst. Provinciale staten van Overijssel en Groningen zullen een gelijklopend voorstel in behandeling nemen. In twee bestuurlijke overleggen op 11 mei 2006 en op 1 juni 2006 is door alle partijen ingestemd met de voorgenomen overdracht.

4. *Bij de afweging welke taken voor overdracht in aanmerking komen, hebben wij aansluiting gezocht bij de ontwerp-Waterwet.*

- Onttrekkingen ten behoeve van koude- en warmteopslag, de drinkwatervoorziening en grote industriële onttrekkingen (> 500.000 m³/jaar) komen niet voor delegatie in aanmerking. In het voorontwerp van de Waterwet wordt de vergunningverlening voor het rechtstreeks infiltreren of het onttrekken van grondwater opgedragen aan de waterschappen. Daarbij wordt een uitzondering gemaakt voor de drinkwaterwinningen, grote industriële onttrekkingen (> 500.000 m³/jaar) en koude- en warmteopslag. Bevoegd gezag hiervoor blijft de provincie. Evenmin komen taken/werkzaamheden als het ontwikkelen van het strategisch beleidskader, de regelgevende bevoegdheid, de verantwoordelijkheid voor de grondwaterkwaliteit en de bevoegdheid tot het vaststellen en innen van de grondwaterheffing voor delegatie in aanmerking.
- De bescherming van de grondwaterkwaliteit wordt evenmin overgedragen aan de waterschappen. Grondwaterkwaliteit wordt vanuit het milieubeheer benaderd (zowel wetstechnisch als organisatorisch).
- De grondwaterheffing blijft behouden voor de provincie.
Voor wat betreft de heffing geldt dat het overdragen daarvan juridisch niet mogelijk is. Ook niet voor wat betreft de categorie vergunningverlening die aan de waterschappen wordt overgedragen. Dit blijft bij de provincie. Bovendien komt de heffing grotendeels uit de onttrekkingen voor de drinkwatervoorziening die bij de provincie blijven. Een relatief klein deel van de bestedingen, die op basis van de Grondwaterwet uit de heffing worden gedaan, betreft de verwerking van de meldingen met betrekking tot de uitvoering van de algemene regels, zoals die zijn neergelegd in de Provinciale omgevingsverordening (POV).

Uitvoering

Tijdsplanning

Het operationeel grondwaterbeheer is per 1 januari 2007 overgedragen aan de waterschappen.

Personeel

Bij de delegatie zal geen sprake zijn van een overdracht van personeel naar de waterschappen. Het aantal productieve uren dat in 2006 is geraamd voor deze over te dragen taken bedraagt circa 700. Ingeschat wordt dat bij de overdracht van taken de helft van deze uren vrijvalt. Deze uren zullen binnen de totale watertaak weer worden ingezet.

Financiën

De waterschappen ontvangen geen vergoeding voor de kosten die met het uitvoeren van de over te dragen taak samenhangt. Hierbij is van belang dat in de huidige opzet van de Waterwet de desbetreffende taken tot het reguliere takenpakket van de waterschappen worden gezien en dus door de waterschappen zelf moeten worden uitgevoerd en betaald.

Monitoring en evaluatie

N.v.t.

Extern betrokkenen

De provincies Overijssel en Groningen en de waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden, Velt en Vecht, Groot Salland, Regge en Dinkel en Rijn en IJssel.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

Delegatiebesluit.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 12 juli 2006

Kenmerk: 28/5.18/2006007792

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

ga.coll.

Dit besluit betreft de overdracht van een aantal operationele grondwatertaken aan de waterschappen. De provincie is bevoegd gezag voor het grondwaterbeheer op grond van de Grondwaterwet. Al enige jaren wordt er gesproken over de overdracht van een aantal uitvoerende taken op het gebied van het kwantitatieve grondwaterbeheer aan de waterschappen. Het uitgangspunt van integraal waterbeheer - beheer van oppervlaktewater en grondwater in één hand - pleit hiervoor.

Artikel 107 van de Provinciewet voorziet in de mogelijkheid tot overdracht van bevoegdheden van het provinciebestuur aan de besturen van waterschappen. Het ontwerp van een delegatiebesluit behoeft op grond van artikel 107, derde lid, van de Provinciewet de instemming van provinciale staten en de algemene besturen van de waterschappen. In het delegatiebesluit wordt opgesomd welke taken worden overgedragen aan de waterschappen. Het gaat kort gezegd om de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen als bedoeld in artikel 14 van de Grondwaterwet en aanverwante bepalingen, inclusief de uitvoering van algemene regels en de bijbehorende handhaving. Uitzondering hierop zijn onttrekkingen ten behoeve van koude- en warmteopslag (in het delegatiebesluit geformuleerd als "de onttrekking van energie, of de opslag van energie"), de drinkwatervoorziening en grote industriële onttrekkingen (> 500.000 m³/jaar). Deze taken vergen namelijk vanwege de nauwe samenhang met ander provinciaal beleid een integrale belangenafweging die verder reikt dan het waterbeheer.

Met het oog op de overdracht van de taken op het gebied van het grondwaterbeheer dient tevens het onderdeel Water van de Provinciale omgevingsverordening te worden aangepast. De doelstelling was om de provinciale verordeningen van de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel zoveel mogelijk te uniformeren zodat de (interprovinciale) waterschappen er goed mee kunnen werken. In de praktijk is gebleken dat de verordeningen kleine aanpassingen behoeven. De wijziging van de POV komt los van dit voorstel aan de orde.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 12 juli 2006, kenmerk 28/5.18/2006007792;

BESLUITEN:

- I. in te stemmen met de overdracht van grondwatertaken in de provincies Drenthe, Groningen en Overijssel per 1 januari 2007 aan de dagelijkse besturen van de waterschappen Hunze en Aa, Noorderzijlvest, Reest en Wieden en Velt en Vecht;
- II. in te stemmen met het bij dit besluit gevoegde ontwerp van het door gedeputeerde staten van Drenthe te nemen besluit tot overdracht van de bevoegdheden met betrekking tot genoemde grondwatertaken in Drenthe naar de in Drenthe werkzame waterschappen.

Assen, 4 oktober 2006

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ga.coll.

Assen, @ 2006

Ons kenmerk

Behandeld door de heer E. Koerts (0592) 36 58 95

Onderwerp: Delegatie operationeel grondwaterbeheer

Gedeputeerde staten van Drenthe, Groningen en Overijssel;

gelet op:

- de Wet van 22 mei 1981, Staatsblad nummer 393, houdende regelen inzake het onttrekken van grondwater en het kunstmatig infiltreren van water in de bodem;
- de Provinciewet, in het bijzonder artikel 107, Staatsblad 1993, nummer 667, laatstelijk gewijzigd bij Wet van 24 november 2005, Staatsblad nummer 666;

overwegende:

- dat in de Grondwaterwet aan gedeputeerde staten verschillende taken ten aanzien van het grondwaterbeheer zijn opgedragen;
- dat het in het belang van een integrale afweging van het waterbeheer gewenst is om zoveel mogelijk grondwattaken binnen het operationele waterbeheer in één hand te brengen;
- dat, gelet op de kaderstellende taken van de provincie, de samenhang tussen het operationele oppervlaktewater- en grondwaterbeheer en de daarbij behorende wens van de waterschappen om (taken in) het grondwaterbeheer over te nemen, het de vraag is of (bepaalde onderdelen van) het operationele grondwaterbeheer kunnen worden overgedragen aan de waterschappen;
- dat aan de waterschappen de reglementaire taak is opgedragen tot beheer van de kwantiteit en kwaliteit van het oppervlaktewater en de met het kwantiteitsbeheer samenhangende regeling van de freatische grondwaterstand;
- dat artikel 107 van de Provinciewet voorziet in de mogelijkheid tot overdracht van bevoegdheden door het provinciebestuur aan de besturen van waterschappen, voor zover die bevoegdheden zich naar aard en schaal daartoe lenen en die besturen daarmee instemmen;
- dat een aantal taken in het kader van het grondwaterbeheer geen brede belangenafweging vergt en zich derhalve naar zijn aard leent tot delegatie aan de dagelijkse besturen van de waterschappen;
- dat, gelet op de omvang van de huidige waterschappen in Drenthe, Groningen en Overijssel, de taken zich naar hun schaal lenen voor delegatie;
- dat provinciale staten van de provincies en de algemene besturen van de waterschappen kunnen instemmen met een overdracht van hierna genoemde taken;

BESLUITEN:

Artikel 1. Taken

1. De volgende operationele taken ten aanzien van grondwateronttrekkingen op grond van de Grondwaterwet per 1 en 8 januari 2007 worden overgedragen aan de dagelijkse besturen van de waterschappen Groot Salland, Hunze en Aa's, Noorderzijlvest, Reest en Wieden, Regge en Dinkel, Rijn en IJssel en Velt en Vecht, ieder voor wat hun beheersgebied betreft.
 - a. De vergunningverlening als bedoeld in artikel 14 van de Grondwaterwet, met uitzondering van vergunningverlening ten behoeve van:
 - I. de drinkwatervoorzieningen
 - II. de onttrekking van energie, of de opslag van energie
 - III. industriële toepassingen in onttrokken hoeveelheden groter dan 500.000 m³ per jaar
 - b. Het in ontvangst nemen en beoordelen van meldingen van onttrekkingen als bedoeld in artikel 11 van de Grondwaterwet, tenzij bij provinciale verordening vrijstelling van deze verplichting is verleend.
 - c. Het in ontvangst nemen en beoordelen van meldingen van onttrekkingen waarvoor krachtens artikel 15a van de Grondwaterwet, alsmede in de Verordening fysieke leefomgeving Overijssel, de Provinciale omgevingsverordening van Drenthe en de Grondwaterverordening provincie Groningen algemene regels zijn gesteld.
 - d. Het opleggen van gedoogplichten als bedoeld in de artikelen 31 en 32 van de Grondwaterwet.
 - e. De handhaving van de onder a, b en c bedoelde vergunningen, meldingen en algemene regels.
 - f. Het aanwijzen van toezichthouders als bedoeld in artikel 49 van de Grondwaterwet.
2. Tot de vergunningverlening als bedoeld in het eerste lid wordt mede begrepen:
 - a. het in ontvangst nemen van aanvragen als bedoeld in artikel 16 van de Grondwaterwet;
 - b. de besluitvorming omtrent tijdelijke vergunningen als bedoeld in artikel 14b van de Grondwaterwet;
 - c. de besluitvorming omtrent proefvergunningen als bedoeld in artikel 21 van de Grondwaterwet;
 - d. het wijzigen, aanvullen of intrekken van voorschriften die aan de vergunning zijn verbonden als bedoeld in de artikelen 22 en 23 van de Grondwaterwet;
 - e. het intrekken van de vergunning als bedoeld in de artikelen 24 en 25 van de Grondwaterwet;
 - f. het verwerken van inschrijvingen in het register als bedoeld in artikel 11, juncto artikel 13 van de Grondwaterwet.
3. Uit de aard van de delegatie vloeit voort dat de waterschappen eveneens het bevoegde gezag worden voor de volgende taken ten aanzien van de gedelegeerde besluiten:
 - a. het vaststellen en heffen van leges
 - b. het afwikkelen van bezwaar en beroepschriften
 - c. het afwikkelen van verzoeken om schadevergoeding of nadeelcompensatie, met uitzondering van de schadevergoeding als bedoeld in de artikelen 35 en volgende van de Grondwaterwet
 - d. het nemen van besluiten als bedoeld in de artikelen 28 en 29 van de Grondwaterwet

Artikel 2. Wijziging en intrekking

1. Gedeputeerde staten gaan niet over tot intrekking van het besluit tot overdracht van grondwater-taken dan nadat met de dagelijkse besturen van de waterschappen hierover overleg is gevoerd.
2. Indien onvoorziene omstandigheden daartoe aanleiding geven, kunnen de dagelijkse besturen van de waterschappen in overleg treden met gedeputeerde staten omtrent een wijziging of intrekking van het delegatiebesluit, onverminderd het bepaalde in het eerste lid van dit artikel. Onder onvoorziene omstandigheden worden in ieder geval verstaan:
 - a. wijziging van nationale wetgeving waarbij de bestaande wettelijke attributie van grondwater-taken wordt gewijzigd of waarbij anderszins relevante wijzigingen voor de krachtens dit besluit te delegeren taken worden doorgevoerd;
 - b. de situatie dat de ontwerp-Waterwet (november 2005) en/of de ontwerpwijziging Waterschapswet (november 2005) niet in werking zal zijn getreden op 1 januari 2009;
 - c. de aard en omvang van de krachtens de Europese Kaderrichtlijn Water te treffen maatregelen ter bescherming van onttrekkingen ten behoeve van menselijke consumptie (waaronder worden verstaan onttrekkingen voor drinkwaterproductie en voor de productie van voedingsmiddelen).

Artikel 3. Duur besluit

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2007 en zal, behoudens tussentijdse intrekking, gelden voor een periode van twee jaar, derhalve tot 1 januari 2009. Indien tussentijdse intrekking niet heeft plaatsgevonden, nemen gedeputeerde staten van de drie provincies een besluit over het al of niet verlengen van de overdracht voor 1 oktober 2008, echter niet zonder overleg en met instemming van provinciale staten en de algemene besturen van de waterschappen.

Artikel 4. Overgangsrecht

In afwijking van artikel 1 besluiten gedeputeerde staten op alle aanvragen die voor 1 januari 2007 zijn ingediend.

Assen,
Gedeputeerde staten van Drenthe,

Zwolle,
Gedeputeerde staten van Overijssel,

, voorzitter

, voorzitter

, secretaris

, secretaris

Groningen,
Gedeputeerde staten van Groningen,

, voorzitter

, secretaris

Toelichting op het delegatiebesluit

Aan het besluit gaat een aantal overwegingen vooraf die de basis vormen voor de overdracht van grondwatertaken aan de waterschappen.

In artikel 1 wordt opgesomd welke taken worden overgedragen aan de waterschappen. Het gaat om de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen als bedoeld in artikel 14 van de Grondwaterwet en aanverwante bepalingen, inclusief de uitvoering van algemene regels en de bijbehorende handhaving. Uitzondering hierop zijn onttrekkingen ten behoeve van koude- en warmteopslag (in het delegatiebesluit geformuleerd als "de onttrekking van energie of de opslag van energie"), de drinkwatervoorziening en grote industriële onttrekkingen (> 500.000 m³/jaar). Deze taken vergen namelijk vanwege de nauwe samenhang met ander provinciaal beleid een integrale belangenafweging die verder reikt dan het waterbeheer. Met het overdragen van de grondwatertaken komt ook de bevoegdheid tot het heffen van leges, het afhandelen van bezwaar- en beroepschriften en de afhandeling van schadevergoedingszaken bij de waterschappen te liggen, met uitzondering van het afhandelen van schadeverzoeken als bedoeld in de artikelen 35 en volgende van de Grondwaterwet. De betrokkenheid bij de afhandeling van schadevergoedingsverzoeken op grond van de artikelen 35 en volgende van de Grondwaterwet blijft bij de provincie. De reden daarvoor is dat de commissie van deskundigen, die op grond van de artikelen 37 van de en volgende van de Grondwaterwet wordt betrokken bij deze schadevergoedingen, is ingesteld door de provincies en wordt bekostigd uit de grondwaterheffing. Daarnaast hebben de schadevergoedingsverzoeken meestal betrekking op drinkwateronttrekkingen.

De Provinciewet schrijft in artikel 107, tweede lid, voor dat een delegatiebesluit tevens de gevolgen van intrekking van het besluit regelt. Dit om voldoende waarborgen te scheppen voor het geval de provincies de delegatie weer intrekken. Ook de waterschappen zouden van mening kunnen zijn dat de delegatie beëindigd moet worden. In artikel 2 is dat aangegeven. Een reden voor het wijzigen of intrekken van het delegatiebesluit kan zijn het wijzigen van nationale wetgeving waarbij (een deel van) de bestaande wettelijke attributie van grondwatertaken aan provincies wordt vervangen door de attributie aan waterschappen.

In artikel 3 zijn de inwerkingtreding van het besluit, de duur en verlenging geregeld.

ga.coll.

*G:\CTB\Ontwerpen (brieven, enz.)\Delegatie grondwaterbeheer o-bsl.doc